

РЕШЕНИЕ

№ 7900

гр. София, 29.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 20 състав, в публично заседание на 08.12.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Светлана Димитрова

при участието на секретаря Кристина Петрова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **11763** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Предявен е иск от К. А. К., [ЕГН], [населено място],[жк], бл.№ 9, вх.“А“, ет.3, ап.№ 12, чрез представител по пълномощие адв. Е. В. от АК-П., срещу Столична дирекция на вътрешните работи – С., [улица], за присъждане на причинени неимуществени вреди следствие незаконосъобразни действия и бездействия на служители на ответника в размер на 10 000 евро, ведно със законната лихва, считано от подаването на исковата молба - 02.12.2020 г.

В исковата молба се твърди, че на 02.09.2020 г. ищецът е участвал в граждански протест в т.н. „триъгълник на властта“ в [населено място], като към 22,30 ч. напуснал, тъй като протеста се радикализирал. До 23,30 ч. разговарял с приятели пред заведение на [улица]след което се упътил към дома си. Пред Археологическия музей бил нападат от група полицаи, които го обградили и започнали безразборно да го ритат. Бил обездвижен с т.нар. “свински опашки“ след което отведен пред бившия Партиен дом и към 01,00 ч. на 03.02020 г. го откарали заедно с други задържани в 05-то РПУ, където стоял прав в коридора известно време преди да бъде разпределен при разследващ полицаи. В 03,00 ч. без никакви обяснения бил пуснат, без да му е издадена заповед за задържане. В резултат на действията на органите на СДВР ищецът претърпял силни болки от връзалите се в китките му „свински опашки“ както

и от безразборното ритане от полицейските служители. Бил подложен на незаслужено унижение и негативни емоции, тъй като в РПУ бил държан при нечовешки условия, без достъп до тоалетна и дори до вода за пиене. Поддържа, че с действията си органите на МВР са нарушили чл.3 и 5 от ЕКЗПЧОС. Притеснил се как да обясни на бременната си съпруга, че е арестуван. Бил сниман от журналисти и се опасявал да не се появи негова снимка в пресата. В продължение на седмици след събитието изпитвал страх при вида на полицаи, имал проблеми със съня. Претърпените неимуществени вреди оценява общо на 10 000 евро: 2000 евро за неоснователното задържане и лишаване от правото на свободно придвижване, 2 000 евро за безпричинен побой и нанесени телесни увреждания вследствие употребата на непозволени помощни средства и прекомерна физическа сила, 2 000 евро за унижително нечовешко отношение и 4 000 евро за неиздаването на заповед за задържане. Претендира присъждането на разноски по представения списък. Оспорването се поддържа от представител по пълномощие адв. Е.В. ,който представя писмени бележки.

От ответника Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/чрез процесуален представител юрк. Н. Г. е постъпил в законния срок писмен отговор, с който се оспорва иска като неоснователен и недоказан. Не е доказано, че именно служители на Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/ са отговорни за описаните в исковата молба действия. Ищецът не сочи конкретни обстоятелства или доказателства относно наличието на незаконосъобразни действия или бездействия от страна на структурите на МВР. Няма данни от кое звено са били униформените служители, за които се твърди че са причинили неимуществените вреди. Няма данни за употреба на сила от полицаите. Ищецът не е бил задържан, а поканен в 05-то РПУ. Размерът на претендираното обезщетение е прекомерно голям. Липсва причинно-следствена връзка между твърдените вреди и действията на органите на МВР. Не е ясно какво е било здравословното му състояние преди задържането. Налице са предпоставките за приложение на чл.5 ЗОДОВ. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар и претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение.

Прокуратурата на Република България – чрез прокурор Д. изразява становище, че искът е неоснователен и недоказан и следва да бъде отхвърлен изцяло.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с исковата молба твърдения, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК, вр. чл. 144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

На 02.09.2020 г. вечерта ищецът участвал в протест на площада пред сградите на Президентството, Министерския съвет и бившия Партиен дом. Малко след 23,00 ч. бил задържан от полицейските органи и заедно с други арестувани граждани бил откаран пред Партийния дом, от страната на [улица]. Там се запознал със свид. А. Г.. Първоначално им сложили белезници, а впоследствие ръцете им били завързани с т.нар. „свински опашки“. Около два часа престояли на плочките на тротоара заедно с други задържани лица, една част от които стояли облежани на стената, а друга лежали по земята. След това били извозени с микробус до 05 РПУ в С., където ги разделили в различни стаи, като им осигурили посещение до тоалетната. След като известно време стояли прави в коридора били разпределени при различни следователи да дадат показания. Не са им връчвани заповеди за задържане. Около 1,00 ч. ищецът бил заведен в кабинета на полицаи Св. Ж. и престоял там до 3,00 ч., когато се

получило нареждане задържаните лица да бъдат освободени. В стаята не е бил обездвижен с белезници или „свински опашки“. Не са били съставяни никакви писмени документи. Около 2,00 ч. ищецът се обадил на съпругата си да ѝ съобщи че е арестуван. В 2,50 ч. на ищеца е връчена призовка да се яви на 03.09.2020 г., в 10,00 ч. в 05.то РПУ за разпит от разследващ полицаи. След като бил освободен К. се прибрал в къщи около 4,00 ч. сутринта на 03.09.2020 г.

Според показанията на свид. М. Н., съпруга на ищеца, приятелско семейство я уведомило, че К. е арестуван, а около 2,00 ч. ищецът ѝ се обадил по телефона като казал, че всичко ще се нареди. Съпругът ѝ се прибрал къщи около 4,00 ч. Бил е подтиснат, тревожен, пребледнял и с охлузвания по тялото и рани по колената. Не е обяснил какво се е случило. След инцидента станал съдържан, затворен, неконтактен, което продължило около един месец. Не желал да говори за случилото се с никого. От травмите има проблем с рамото, който продължава повече от девет месеца и се наложило да ходи на физиотерапия.

Свид. А. Г. заявява, че с ищеца са се запознали на 02.09.2020 г. , когато заедно били в групата задържани лица на тротоара пред бившата сграда на Партийния дом от страна на [улица]. Около два часа арестуваните престояли на плочките, някои прави до стената, други -лежали на земята. След това ги извозили с микробуси до 05 РПУ, където им дали възможност да ползват тоалетната. „Висели“ в коридора, след което били разпределени при различен следовател. Свидетелят заявява, че за ищеца не знае нищо. След като приключил със следователя му връчили призовка да се яви на другия ден в 10,00 ч. Когато отишъл сутринта в районното управление отново видял ищеца, който се притеснявал, тъй като жена му била бременна и да не се види негова снимка по телевизията. К. е имал белези по китките от „свинските опашки“ и охлузвания по ръцете и краката. Докато са били заедно свидетелят не е видял да удрят ищеца. При задържането полицаите не са се легитимирали и са имали арогантно отношение.

В показанията си свид. С. Ж. заявява, че е служител на 05 РПУ-СДВР, „Криминална полиция“. Около 1,00 ч. в управлението били докарани група лица от протеста. Заедно с ищеца се качили в служебната стая на свидетеля, където останали да чакат да дойдат служители да издадат документи за задържането. Към 3,00 ч. било наредено да пуснат задържаните граждани. Разпит или писмени обяснения К. не е давал, не е имал поставени белезници или „свински опашки“на ръцете. Свидетелят не е забелязал видими увреждания - рани и вътрешни наранявания по ищеца. К. не се е оплаквал пред свидетеля, не е искал медицинска помощ. Свидетелят няма информация върху ищеца да е извършвано физическо насилие. Не са били съставени никакви писмени документи.

По делото са приети като писмени доказателства:

Съдебномедицинско удостоверение № 320.09/2020 г. от 03.09.2020 г. от съдебно-медицински кабинет на Медицински университет-С., от което се установява, че ищецът има следните травматични увреждания: кръвонасядане на шията вдясно; охлузване и кръвонасядане под лявата ключица; охлузвания, кръвонасядане и отоци по целия десен горен крайник; циркулярно охлузване на дясната китка преминаващо в охлузни рани; контузия на дясното ходило; контузии и охлузвания на коленете и лявата подбедрица.;

Писмо рег.№ 229000-14155/2109.2020 от началника на 05 РПУ-СДВР, от което е видно, че няма данни К. А. К. да е задържан и да му е изготвена заповед за задържане в 05 РПУ, както и да е регистрирана преписката.;

Извадка от Книга за пропускателния режим на пост в 05 РУ-СДВР рег. № 229р-4586/20.02.2019 г. в която е отразено, че К. А. К. е вписан като поканен от ОР С. Ж. – разузнавач в 04 КГ „П.“ при 05 РПУ на 03 09.2020 . за времето от 1,00 ч. до 3,00 ч.;

Писмо рег.№ 513р12315/10.02.2021 г. на началника на гр. ОПОМ-С.-СДВР, от което е видно, че на 02.09.2020 г. в охраната на протестите освен служители на СДВР са били ангажирани и служители на ОДМВР Б., Б. В., В. Т., В., В. Г., Д., К., К., Л., М., П., П., П. Р., Р. С., С., С., ОД-С., С. З., Т., Ш., П., Я. и дирекция Жандармерия.;

План-разстановка на силите и средствата на МВР по обезпечаване на сигурността, охраната на обществения ред и организацията движението преди, по време и след приключване на нерегламентирани и протестни мероприятия на територията на [населено място] на 02.09.2020 г., от който план се установява, че ръководител на специализираната полицейска акция е зам.-директора на СДВР Ан. З., а негови помощници са седем служители на ръководни длъжности в СДВР.;

Писмо рег.№ 822100-14715/30.09.2021 от министъра на вътрешните работи до А. на европейските журналисти в България, в което се заявява, че в хода на извършената проверка са установени данни за множество нарушения на служебната дисциплина от ръководни и други служители на СДВР и ОДМВР-П.;

Книга за задържаните лица рег. № 229р-17528/08.07.2020 г. от която се установява, че няма данни лицето К. А. К. да е бил задържан в полицейското управление.

По делото е прието заключението на съдебно-медицинска експертиза, от което се установява следното: Установените при съдебномедицинското освидетелстване на К. К. наранявания следва да се квалифицират като болка и страдание; Уврежданията са резултат от действието на твърди предмети-удари, или натиск и тангенциално действие на такива в засегнатите телесни области. Такива могат да бъдат удари с ръце, с крака-обувки (дясно ходило и коляно), терена (дясно мишница и лакът, лява подбедрица и коляно). Ивичестото охлузване на дясната китка може да се обясни с гъвкав твърд предмет, каквито са т.нар. „свински опашки“. Описаните в съдебно-медицинското удостоверение травми отговарят да са получени по времето, описано от ищеца в исковата молба.

Предвид установените факти, съдът формира следните правни изводи:

Исковата молба е процесуално допустима, като подадена от лице с правен интерес и съдържаща предписаните законови реквизити.

Разгледана по същество същата е частично основателна.

Съгласно чл.1, ал. 1 ЗОДОВ правото на обезщетение възниква, когато са претърпени вреди от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на органи или длъжностни лица на държавата или общината при или по повод изпълнение на административна дейност. Деликтната отговорност по ЗОДОВ се отличава от общата деликтна отговорност досежно деликвента, както и досежно спецификата на причинната връзка – вредите трябва да са причинени при или по повод упражняването на административна дейност. Относно вината, противоправността и вредите не е налице отклонение от общия състав на деликтната отговорност. В конкретния случай се касае за вреди, причинени в следствие на административна дейност, изпълнявана от държавен орган. Основателността на иска предполага предварителното установяване на точно определени от законодателя кумулативно налични предпоставки: незаконосъобразен административен акт или незаконосъобразно действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице на държавата или

общината; този акт да е отменен по съответен ред; да е настъпила вреда от такъв административен акт, действие или бездействие; да е налице пряка и непосредствена връзка между постановения незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие и настъпилата вреда. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователността на предявения иск за обезщетение на неимуществени вреди /Решение № 13344 от 25.10.2012 г. по адм. дело № 1539/2012 г., III о. на ВАС и др./.

Предявеният иск е за присъждане на обезщетение за неимуществените вреди, които се претендират не въз основа на отменен административен акт, а произтичат от фактическите действия/бездействия на служители на ответника. По силата на чл.204, ал.4 АПК незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението.

Съгласно чл.74, ал.1 от Закона за Министерството на вътрешните работи /ЗМВР/ за задържаните от полицейските органи лица по чл.72, ал.1 ЗМВР се издава писмена заповед за задържане, която се вписва в специален регистър. От доказателствата по делото се установява по несъмнен начин, че на 02.09.2020 г., около 23,30 ч.ищецът е бил задържан от служители на МВР. Няма обаче издадена заповед за задържането на К., което не се оспорва и от ответника. Липсата на такава заповед сочи на липса на основание за задържането на ищеца, което е лишило ищеца от възможност да се ползва с правата си по чл. 72, ал.2-7 ЗМВР. Следователно налице са извършени незаконосъобразни действия от служители на ответника, поради което съдът намира, че е осъществена първата предпоставка на сложния фактически състав на чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Съобразно константната съдебна практика в понятието “неимуществени вреди” се включват всички онези телесни и психически увреждания на пострадалия и претърпените от него болки и страдания, формиращи в своята цялост негативни емоционални изживявания на увреденото лице, намиращи не само отражение върху психиката, но създаващи социален дискомфорт за определен период от време и реална възможност за неблагоприятни бъдещи прояви на здравословното му състояние. Безспорно е установено, че ищецът първоначално е бил обездвижен с белезници, което предизвикало силни болки поради продължителното стоене с ръце опънати зад гърба. По-късно белезниците били заменени с незаконосъобразни помощни средства тип „свински опашки“. От съдебномедицинското удостоверение се установява, че „свинските опашки“ са причинили на ищеца телесни увреждания - циркулярно охлузване, опасващо дясната китка, което в места с костни подложки преминава в повърхностни ивичести рани с корички от кръв и тъканна течност. Наличието на описаните рани се потвърждава и от показанията свид. Г. и от заключението на съдебно-медицинската експертиза. Освен това продължително време К. имал проблем с едното рамо, като свид. Н. твърди, че се е наложило ползването на физиотерапия.

Твърдението на ищеца за нанесен побой с палки и ритници от полицейските органи не бе доказано в процеса. Действително свид. Г. и свид. Н. заявяват, че ищецът е имал охлузвания по тялото и рани по коленете. Същите данни има и в съдебномедицинското удостоверение. Лисват обаче доказателства, че тези телесни увреждания са причинени именно от полицейските служители. Ищецът не е желал изобщо да говори за събитията през тази нощ, дори не е споделил дали е бил бит и от кого със съпругата си. В РПУ не е искал медицинска помощ и свид. Ж. не е установил К. да има видими увреждания. Свид. Г. заявява, че не е видял К. да е удрян. Не се

установи и ищецът да е бил лишен от достъп до тоалетна, до вода и телефон. Следователно исковата претенция в тази част следва да бъде отхвърлена като недоказана.

Освен телесни увреждания ищецът е претърпял и психически травми. Обстоятелството, че в продължение на три часа и половина е бил незаконно лишен от правото на свободно придвижване оставило траен отпечатък върху психиката му. Станал притеснен, неконтактен и затворен, което според показанията на съпругата му свид. Н. продължило около един месец. През цялото време се е притеснявал за бременната си съпруга, изпитвал срам и неудобство от безпричинното си задържане. От своя страна видно от показанията на свид. Г. полицейските органи са се държали арогантно. Накарали са групата арестувани, сред които били ищецът и свидетелят, да чакат на плочките, след което да стоят прави в коридорите. Позволили на журналисти да снимат и К. силно се притеснил да не би негова снимка да се появи в пресата или по телевизията.

С оглед изложеното съдът намира, че е осъществена и втората предпоставка на фактическия състав на чл.1, ал.1 ЗОДОВ - наличието на причинени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания.

Пряка и непосредствена връзка между незаконосъобразните действия/бездействия и настъпилата вреда е налице когато увреденото лице не би претърпяло вредите, ако не бяха тези незаконосъобразни действия/бездействия. Преки са вредите, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат. Претърпените от ищеца болки от нанесените телесни увреждания и преживяното негативно състояние на психиката му, засягането на неговото емоционално равновесие, са пряк и непосредствен резултат от незаконосъобразните действия на служителите на ответника.

Претенцията на ищеца за самостоятелно присъждане на обезщетение за неиздаване на заповед за задържане и за незаконно задържане е неоснователна. Посочените две основания всъщност са един и същ юридически факт. Неиздаването на заповед за задържане обуславя незаконното задържане на ищеца. На обезщетение подлежат причинените от незаконното задържане физически и психически травми, което е изложено по-горе.

Неоснователно е възражението на ответника, че незаконосъобразните действия не са на служители на СДВР. Действително в охраната на протестите на 02.09.2020 г. са участвали и служители от други областни дирекции на МВР, което се потвърждава от писмо рег. № 513р12315/10.02.2021 г. на началник гр. ОПОМ-С.-СДВР. По делото обаче е приет като доказателство план-разстановка силите и средствата на МВР по обезпечаване на сигурността, охраната на обществения ред и организацията движението преди, по време и след приключване на нерегламентирани и протестни мероприятия на територията на [населено място] на 02.09.2020 г., от който план е видно, че ръководител на специализираната полицейска акция е зам.-директора на СДВР Ан. З., а негови помощници са седем служители на ръководни длъжности в СДВР. Следователно цялостното ръководство по време на охраната на протеста е било от служители на СДВР, поради което именно СДВР е надлежния ответник.

Съгласно тази трайно установена съдебна практика, понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид от съда при определяне на обезщетението за

неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането, съпоставени със състоянието на ищеца преди него. Неимуществените вреди са конкретно определими и присъденото парично обезщетение за тях следва да съответства на необходимостта за преодоляването им, следва да е достатъчно по размер за репарирването им - в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на конкретния случай, като същевременно обезщетението не следва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди.

С оглед характера и тежестта на получените увреждания, силата и интензитета на претърпените болки и страдания, продължителността им, младата и активна възраст на ищец /34 годишен към увреждането/ и социално – икономическите условия в страната, съдът намира, че справедливият и достатъчен размер на обезщетението е 2 000 лева.

Частичната основателност на главния иск обуславя основателността и на акцесорната претенция на ищеца за присъждане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата от 19 558 лева,/левовата равностойност на 10 000 евро, изчислена по фиксинга на БНБ/, считано от 02.12.2020г./датата на завеждане на исковата молба в съда/ до окончателното изплащане на задължението.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК във вр. чл.144 АПК съдът следва да се произнесе по претенцията на страните за присъждане на разноски. Ищецът е представил списък по чл. 80 ГПК, с който е заявил разноски в общ размер 1010 лева, включващ държавна такса 10 лева и адвокатско възнаграждение -1000 лева, заплатено в брой, съгласно представения договор за правна защита и съдействие /л.12/. Ответникът не е представил списък на разноските по чл. 80 ГПК, но това обстоятелство не освобождава съда от задължението по чл. 81 ГПК, а единствено лишава страната от правото да иска изменение на решението в частта на разноските.

На основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ предвид частичното уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски, в общ размер 113 лева, включващ 10,00 лева, дължима и заплатена държавна такса / в пълен размер предвид нормата на чл. 10, ал. 3, изр. 1 ЗОДОВ/. и 103 лева -- адвокатско възнаграждение, изчислено съразмерно на уважената част от иска. За неоснователно съдът счита възражението на ответника за прекомерност на заплатеното от ищеца адвокатско възнаграждение в размер на 1000,00 лева, предвид фактическата и правна сложност на делото и извършените процесуални действия от защитата на ищеца.

Съобразно нормата на чл.10, ал.4 ЗОДОВ на ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение съобразно отхвърлената част от иска, определено съгласно чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, в размер на 80 лв.

На основание чл. 10, ал. 3, изр. 1 ЗОДОВ ответникът СДВР следва да бъде осъден да плати по сметка на АССГ сумата от 350,00 лева, представляваща размер на окончателното възнаграждение, изплатено от бюджета на съда на вещото лице по приетата СМЕ.

Така мотивиран ,съдът

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на К. А. К., [ЕГН], [населено място],[жк], бл.№ 9, вх.“А“, ет.3, ап.№ 12 обезщетение за причинени неимуществени вреди, следствие незаконосъобразни действия и бездействия на служители на ответника СДВР за периода 02.09.2020г.-03.09.2020г., в размер на 2 000 /две хиляди/ лева на основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата 2000 лева, считано от 02.12.2020 г. до окончателното изплащане на задължението, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за неимуществени вреди над уважения размер 2000 лева до пълния предявен размер от 10 000 евро, ведно със законната лихва, като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на К. А. К., [ЕГН], [населено място],[жк], бл.№ 9, вх.“А“, ет.3, ап.№ 12 разноски по делото, в общ размер 113 /сто и тринадесет /лева.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на Административен съд София-град разноски по делото, в размер на 350/триста и петдесет /лева.

ОСЪЖДА К. А. К., [ЕГН], [населено място],[жк], бл.№ 9, вх.“А“, ет.3, ап.№ 12 да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи юрисконсултско възнаграждение в размер на 80 /осемдесет/лева.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на Република България в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: